

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu naše stvari, a nesloga sve pokvari“ Mar. Pal.

Predplata s poštarinom stoji 2 for. a seljake samo 1 for. za cijelu godinu. Razmjerno 1 for., a seljake 50 novč. za pol godinu. Irvan Carevine više poštarina. Gdje se najčešće najmanje 8 seljaka te su voljni, da im list šalju svim ukupno pod jednim nazivom i imenom, davat ćemo za 70 novč. na godinu svakomu. Novci se šalju kroz poštaricu Vamaševick. Ime, prezime i najbližu Poštu valja jasno označiti. Komu List nedodje na vrijeme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se neplaća nikakva poštarina, napisav Irvana Aklamacija. Tko List prima i drži, ako je pošten, to ga i plaća.

Izlazi svaki 1. i 16. dan mjeseca.

UREDNIČTVO I ODPRAVNIČTVO

nalazi se

Corcia Stadion N. 12.

Pisma se šalju plaćene poštarine. Vlasti, dopisil i drugi spisel štampaju se ili u cijelosti ili u izvadku, naimo prema svojoj vrijednosti i smislu ovoga Lista. Nepodpisani se dopisil neupotrebljavaju. Osobna napadanja i čisto sukromne stvari nenaizle njesta u ovom Listu. Priobrena se pisma tiskaju po 25 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč. a svaki redak svako 25 novč.ah; ili u slučaju opokovanja po što se pogode oglašnik i odpravničtvo. Dopisil se navraćaju. Uredničtvo i odpravničtvo, oim izvanrednih slučajevah, nedoplaćuje, nego putem svoje Listice.

Poziv na predplatu.

Početakom dojučuće godine izlaziti će „Naša Sloga“ svakih 8 (svakog četvrtka)ane svakih 15 danah kako do sada.

Ovim pozivljemo dakle sve naše prijatelje, da se izvole čim prije oglašiti na novu predplatu.

Predplata za inteligenciju i sve one, koje je Bog obilatio nadario, iznašati će 5 for. na godinu ili for. 2 i 50 novč. za pol god.; jedino za seljake obaljena je ta cijena na godišnja for. 2. ili for. 1 za pol godine.

Novci nek se šalju administraciji „Naše Sloga“ (Corcia Stadion 12.) i to najjeftinijim putem, t. j. poštarskom naputnicom.

Ovom sgodom opominjemo jošte jednom sve naše ljetošnje i prijašnje dužnike, da učine svoju dužnost, jer je nepošteno list primati a ne plaćati ga. Koji nam ne pošalje svoje zaostatke, tomu nećemo slati u buduće lista i biti ćemo prisiljeni, predati ga sudu.

U Trstu, 15. Novembra 1883.

Uprava „Naše Sloga“.

Nase zapliene.

I posljednji broj našega bila bio nam po državnom odvjetničtvu zaplienan, i to radi jedne izreke u političkom pogledu. Ispustiv onu izreku priradismo na vrijeme drugu nakladu to se nadamo, da su naši prijatelji svi na dobu list primili.

Ovomprilikom moramo—bez ikomu prkositi—spomenuti, kako nas se osobito ova posljednja zapliena neugodno dojmila, a to osobito zato, što, kako doznasmo, nije nam list zaplienen bio radi onoga što smo napisali, već radi onoga, što da smo onim mislili reći: — Onom izrekom, po mnenju cenzora, mi smo dakle htjeli nešto protuzakonita, možda nolojalna reći, i zato nam se list zaplienio. Proti onoj zaplieni mi bi po zakonu imali pravo prigovora, usled kojega morala bi se održavati javna razprava, kakvu smo već žalibože ove godine imali. Nu mi se ovog puta nećemo poslužiti pravom, koje nam eto zakon daje, a to s razloga, što nam baš nije nimalo stalo da onu izreku opet tiskamo, kad bi zapliena slučajno i dignuta bila a s drugo strane izložili bi se raznim troškovima i neprilikam mod kojimi nije najmanja ona, da uoimamo u Trstu odvjetnika, koji bi nas voljan pred sudom

zastupati i onako naše stanje razložiti kako bi to trebalo.

Jedini uzrok radi kojega bi bili moralno prisiljeni proti rečenoj; zaplieni svoj prigovor dignuti, jest taj, što bi nam se onom prilikom prigoda pružila da oblasti osvjedočimo, koli nam se nepravdo čini, kad se o nami onako sudi, kao ob onoj stranoi za koju se znado da nepoznaje ljubavi za ono što se unutar granicah naše monarkije nalazi. Nu mi iz gore spomoutih razlogah nećemo niti to da pokušamo, već smo nakanili napisati ovo par redakah u nadi, da ćemo s njimi barem onoliko, ako no više, postići, negoli bi reklamom i javnimi razpravami postignuti mogli.

„Naša Sloga“ već ovo obстоi skoro punih 14 godinah a domala stupit će ojačana, ako Bog daće, u petnaestu godinu života svoga, pa mislimo da se iz svega onoga što se u tih 14 godinah u njoj napisalo, nemože niti riječi naći iz koje bi se izvesti moglo, da ona teži za noćim što bi postojećim zakonom protivno bilo, za nečim što nebi odgovaralo stoličnim našim tradicijam, često dokazanoj odanosti i ljubavi naroda našega od uzvišenoga vladara ili do države naše. I stoga nam je uzroka nerazumljiva strogost poštovanoga cenzora napram nami. „Naša Sloga“ je list namie-

njen prostom puku, koji je Austriji i njezinom uzvišenom vladaru tako odan, da bi si i bez cenzorove pripomoći, ona sama svoju smrtnu odsudu podpisala u onaj isti čas, kad bi stala ma i iz daleka narod od te države odvraćati. Mi smo o tom tako osvjeodočeni, da kad bi i moguće bilo, što mi niti za šalu nedopuščamo, da bi mi drugačije mislili naš hrvatski narod, sam taj razlog morao bi nam dostatan biti, da nas od svakog takvog pokušaja odvrat.

Naš cilj i svrha jest ta, da narod naš, koliko moguće, probudimo, da ga osvjestimo i prosvjetlimo, da ga podučimo o položaju i važnosti njegovoj, kao čovjeku, kao članu društva, da ga podučimo o pravih i dužnostih njegovih kao državljanu, to da ga na taj način spasimo sebi i užoj i široj domovini našoj. To je naša svrha to program „Naše Slogae“. Visoka politika nije za nas, nije za narod koji još sam sebe nepozna. — Ako nam pak u izvadjanju tog našeg programa ipak tu i tamo po koja krupnija pado možda u razsudivanju rada pojedinaeah ili protivnikah naših, to neka nam se u grich naupišo, jer je stanje naroda našega tako slabo da je vrlo lahko da nam razaloženo patriotično srce proploče i odreče posluh hladnom razpravljanju razuma.

Podlistak.

Razgovor

među Dumicem i Vjekoslavom na Puljščini.

Dum. Što sudiš Vjekoslavie ob onoj talijanskoj svađi, koju štampaju u Poreču i koju šalju bez plaće županom i učiteljem istarekim; onim zadnjim da jn sahrane u školu knjižnicu na obrazovanje buduće mladosti i to ne samo talijanske već i hrvatske a prvim da ako niau još potalijančeni, da se potalijanče. Zar ne, da je to vele naučljiv časopis, da mu nima para pod sunceim; on nas uči sve kršćanske krljeposti: lepo i pošteno ponašanje, mir, ljubav, i slogu medju dvienil istarskim narodnostij? Svećenike talijanske predstavlja našemu narodu za izgled jer ti su sama mudrost, puni znanja i svake krljeposti, najboljeg ponašanja a naši svećenici su sami vucl u ovdjoj koži; ljudi tupi i glupi, puni svega zla, nemirnjaci, buntovnici i pravi uzor svega što je zlo i pokvareno. Ako se svećenik slavenskoga roda iznevjeri svomu narodu, taj ti je pred očim našo strlno istarie pravo zrcalo do-dobrote i poštenja a sirota zaboravlja da svaki čovjek, blo on civilist ili

svetovnjak, koji se otudji svomu jeziku i svomu rodu, nije drugo nego grdna izdajica, koga valja bježati, kako i divlju zvier a križati se pred njim, kako i pred nečistim duhom. Takovomu čovjeku nemi biti mjesta medju poštenim ljudij. Vjek. Nisi tija vjerovati Dumicu moj! Da imamo u Istri! talijansku stranaku, kojoj je svrha širiti medju naš narod nevjere, neposluh svojim svećenikom, mržnju napram poštenim našim ljudem a siromaha našeg kmeti zaplesti u mrežu iz koje nima izlaza.

Dum. Dajem ti vjeru Vjekoslavie da toga cilja neće postignuti. Mi ćemo i nadalje ljubiti i štovati one muževe, koji rade za našo vremenito i duševno dobro. Nećemo dopustiti, da nam otruju naš pošteni i plemeniti hrvatski narod. Ako iče u Istri, a to njim je ovud na Puljščini najneplodnije polje. Ovud nije se — budil Bogu hvala — jošte pomješala naša krv sa Krnjelskom. A da ti istinu govorim, pogledaj onu našu zdravu jedru i krasnu mladost iz Allure, Medullina. Promonture itd. U njih češ nađi ljelasne ljepote kakovu češ badava tražiti medju našim Talijanj i braćom jim Krnjell. Nečeš nađi kod naših muževah, i ženah, mladica i djevojkaah nikakvo mane; ravni su ti kano jelva, krljepik kano stena a krasni kano vila. Govore čisto i jezgrovite naš sladiki hrvat-

ski jezik. Iz njihovo jasne i iskrene rleđi uvidit češ kol njm je srdce dobro i plemenito.

Najlepši ured svake žene, umiljastost i stidnost, nalaziš svuda medju našim ženskim spolom. Budava baco svoje zamamljive poglede krnjelski gospodičis na našu djevojk; jedan samo njezin oštar pogled prekrizi sve račune takovom nesramniku. Naši mladilci plućaju obilato talijanski porez prigodom vojničke leve, a to njim je lepa svjedočba kol su zdravi, čvrsti i jedri došim je talijanska mladež suhonjava, malahna, slabahna i krmežljiv.

Vjek. A Dumicu brate! tko uzdrži naš porod u toj snagi, ljepoti i nepokvarenosti od poroda do poroda?

Dum. U tom ga uzdrži ponajprije njegova djeđovska vjera; on se vlada i radi polag kršćanskoga nauka, kojeg duje iz ustnih vriednih svojih svećenikah; zatim ga u tom uzdrži pošten rad i nepokvaren život.

Vjek. Ali vjero ti, ta naši šarunjac i krnjeli sa njihovom tetom istrlome trde, da su naši svećenici pravi varalice puka i da oni drže narod u tmni neznanja i da su protivnici svakog napredka.

Dum. Et prijatelju, znadu svi ti naši gospodari zašto i čemu tako govore i pišu. Oni su osvjedočeni u dnu duše, da njim hrvatsko svećenstvo u Istri kvari njihove račune. Znadu oni, da kvari svećenik ljudi dušom i

tielom svoj narod, da mu on želi od srca pomoći, da ga on po pravom putu vodi, da mu on sve njegove neprijatelje i krvopije odkriva, da ga on učil i nagovara kako da se oslobodi i očuva od neprijatelja, koji bi mu tija otrovati dušu a iztrgnut materinski jezik. Kad bi naši svećenici našeg jezika u tetin rog puhali, kad bi oni plesali onako kako u Poreču sviraju (kao što to žalibože nekoji naši izrodiljine) e tad bi brajne »L'Istria« i njezini patroni podigli naše svećenike do devetog neba; tad bi oni bili pošteni, plemeniti, mudri i razboriti a ovako jesu i ostaju prave ništarije.

Vjek. Pa kako to, da trube ti naši protivnici, da su hrvatski svećenici rušitelji mira sjažli nesloge, krivci svega zla ove naše pokrajine?

Dum. Čuj me Vjekoslavie, to ti je ovako. Mi Hrvati Istre spavali smo do pred časatak godinah tvrdi san. Nismo znali dati smo ljudi ili blago. Mislili smo, da nam je sudjeno vjekom gospodi služiti. Držali smo, da nam mora biti volja naše gospode zakonom. Mislili smo, da nam je samo poslušati i raditi što i kako šarunjac hoće; da nam je samo davati a ništa primati; da imademo samo dužnostih a nikakvih pravica, da je gospodin neko više stvorjenje nego li smo mi ljudi kmeti; u oćem nismo znali, da smo pred licem božijim i pred carskim zakonom

U svom onom što mi napišemo vodi naš samo interes naroda našega i cjelokupna monarhije, jer smo dvrsto osvjedočeni da naši najviši narodni interesi idu uzporod sa onima Austrije i cijelog Primorja. Hrvati bo svi stanuju unutar granicah habsburške monarhije, naše težnje dakle ma kakve one bile nemogu nikada padati izvan granicah iste, dočim se to nebi moglo reći, kad bijnas se, na u kojem smislu, naznanorilo ili raznaroditi htjelo.

U tom dakle pravcu i s ovog gledišta neka se presudjuje naš poštveni rad i neka nam se nepodmeće misli i težnjah, na koje mi nismo nikada, niti u snu, pomislili.

Na Adriji.

Našim čitateljima poznati već Talijan imenom *Fambri* napisao je opet razpravicu pod imenom »*La Venezia Giulia*« a predgovor potiče od bivšega ministra R. *Bonghi*. U tom predgovoru čita se:

»Za nas je dobro, da se Austrija »širi na jug zapadnoga dijela Turske. Tako se čvrsti naproti Rusiji, kojoj »pričeh dolznak na jadransko moro a »ujedno se jači i napram Njemačkoj. »Mi joj možemo pomagati pod uvje- »tom, da nam—kad se u onih zemljah »za ledjama Dalmacije poveća to do- »sprijo k ogojskomu moru. — na ovom »moru, koje je jednom cieto bilo naše, »prigovna veći i bolji dio, nego ti »ga sada posjedujemo.«

Neka sada razmišljaju naši čita- telji, što i kako namjeravaju Talijani, drugi put reći ćemo koju više o tom.

DOPISI.

Vrbnik, 12 Studenog.

Oj Todore, Todore! svakog dana sv- gore i Na silu bi htjeli, da od naših Vr- bančanahtvoro prevojanu Latine. Evo do- kuzna. Izpraznilo se mjesto podučitelja u Vrbniku. Dvojica učitelja, usposobljenih za hrvatski jezik, prijavili su kotarskom sudzorniku g. Skoplčiću, da bi bili pri- pravni natjecat se za to mjesto. Nu g. nadzornik jim odvratil, da za sada se neće popuniti, nego da će biti imenovan koji

svi jednaki. Tako smo ti brate spa- vull dugo, dugo, kroz čitave vjekove, nu providnost božja, koja bđlje nad cietim čovječanstvom, nije zahora- vila niti na nas. Ona nam poslala plemenitih i poštvenih muževah naše krvi, našeg jezika. Među te muzeve spadaju — osim nekolicine svetovnjakah — malo ne svi hrvatski svećenici Istre. Ovi su uvidili odmah naš jadni položaj pa zavje- tovali se Bogu i svojoj svijesti da moraju hrvatski rod od očite prop- asti spasiti. Kano i prvi apostoli stali nam pro- povjedati nauk Kristovinjegove za- povjedi u našem jeziku, u crkvi i u školi. Kano pravi pastiri stariji se oni i za naše svetovno dobro. Počeli nas učiti i podučavati kako se ore, i kopa sije i sadl, čisti i pleva, mlati i vrši, gradi i ograđuje. Osim božjih zakonah tumačili nam i carske zakone i naredba. Kano što nepozna božji zakon razlike između bogata i siromaha, mlada i stara, učena i neuka, tako nam re- koše, da je i carski zakon jednak za sve. Po tom zakonu rekoše nam, da imademo u carstvu iste dužnosti i iste pravice; taj zakon, da nepri- znajne gospodarah i robovah, bogat- sah i siromakah već jedino vjernu i, odanu djecu Njeg. Veličanstva cara i kralja. Protumačili nam, da imade- mo pravo tražiti škole u našem ma- terinskom jeziku jer da za nje do-

suplent, te jih nebi svjetovao da se na- tječu.

Nekoliko danah za tim dočusmo da smo dobili privremenog podučitelja u ošohi gdje. Caroline Bozanih. Ta gospođinica učila je u Trstu, te je usposobljena samo za talijanski jezik. Ono što je znaia ma- terinskog hrvatskog jezika, zaboravila je, te već nije kadra sastaviti čiste hrvatske izreke. To je priznala sama, i obećala da će se učiti. Što se nje tiče, mi bi joj dali savjet, da radije sjede na klupu međ dje- čake, nego li na učiteljsku stolicu, ako u istinu želi napuđiti hrvatski.

Uvjereni smo, da nije krivnja g. ko- tarskog nadzornika, što se ovo sbilo, te nadamo se da se je on već pobrinuo, da se to stanje ukine. To zahtjevaju zakon, reditelji dječakah i napredak ovih u nauci. Ta jabuka nam je dozorila u Lošinju, al se ipak nadamo da neće doksagnije ostati. Vrbnčanli, ako mare za napredak svoje djece, morali bi prikazati stvar pokrajn- skom školskom vijeću, a ovo, nadamo se, nebi dopustilo da djeana učitelju podu- čavaju.

Kako se kod nas susreća naše hrvatske popove, javili smo više put. Sve bi reč, da se ide za tim, da ih nestane. Poznato je najme kako iz Vrbnika i Puntara došla naša biskupija najveći broj svećenikah. To- mu je mnogo doprinjelo to, što djaci ovih dvojih mjestah dobivahu podporu iz za- klada »*Arđirov*«. Ta zaklada je baš u tu svrhu utemeljena od obdine Vrbnik i po- dobine Puntar. Uprava je po ugovoru dana biskupu, a on ima također podpore dioliti. Dakle zaklada je sasvim privatno naravi. Nutoj je vlada izdala naredbu da onli djakom, koji uče na Rieci ili u Senju, može se davati podporu samo uz njezin dopust. Neće se osobito oštroumnost za razumjeti kamo to vodi. Naš seljak nije tako bogat da bi mogao na dalekih gimna- zijah uzdržati sina, pa će ga morat kod kuće držati, i sto do malo vremena uzman- kat će i kod nas svećenikah kao što i po ostaljoj Istri. Nadamo se da će Pre- svjetli g. Biskup Peratić znati obraniti pravo, koje ga po ugovoru ide. To zaht- evaju od njeg ne samo Vrbnčanli i Pun- tari, nego i cijela biskupija. Kaže se »ku- onj, pa će ti se otvoriti, i pomozl se sam, pomođ ću ti ja«, a pasivnošću se ništa ne- dohije. U borbi je život.

Iz Buzošćine mjeseca studena 1883.

Baba »*L' Istrica*« donuša dne 18. p. m. dopis sa ovih stranah, u kojem se šepiti poznata buzetaka kukavica, udarajući krili lijevo i desno bez da ikoga pogodi.

Gospodin doplanik, inače zvan »*Pletra scandalosa*« govori medju ostalim o školah u što se razumije kano Turu u prodliku.

prinašamo kano i Talijani, da imade- mo pravo na sudu, na kapitanatu, kod poreznih uređih, kod vojske na moru i na kopnu služili se svojim hrvatskim jezikom jer da pinčamo činovnike i dajemo vojnike kako i Talijani. Rekoše nam jednom rieči, da državni temeljni zakon boće, da budu svi narodi prostranog našeg carstva jednaki, ravnopravni. Nam se počele otvarati oči, počeli smo se buditi iz dugog ana. Sjeme posijano od naših pastirah počelo ni- cati. Mi smo stali tražiti da se za- kon vrši i u školi i u crkvi, u uređih i izvan njih. Sad možeh lakho i sam zaključiti, da je to pobunilo našu gospodu. Oni su bili vikli smatrati nas slugami—*odalle i nazio »šćavni*« —koji moraju samo slušati a sad na jednom taj »šćavo« diže glavu i veli gospodinu ponosito u'brk: »ej vela- dol mi smo pred Bogom i zakonom jednaki, ti si jednak stvor božji i po- danik caraki kao što i ja. Da to nemože biti po volji našim starim »pašam« netreba dokazivati. Oni su mislili, da će trajati do vjeka ono po- njih zlatno doba gospodovanja, a kad tamo, probudjeni »šćavo« neće više da silpepo sluša, neće da se silpepo- korava. Toga »šćavo« pako podignuo je na čovječje dostojanstvo njegov brat, istarski svećenik i Hrvat, krv njegove krvi, meo njegova mesa. Osviesticiv ponešto kmeta—priljubljenog gospodskog roba—polunio je sveče-

On n. pr. nozna, da osloji škola u Lupo- glavju i u Lanišćah, škole u Drugudu i Roću nisu mu po volji; ove ga peku a pekle bi ga i više, da su tamošnjoj atano- vni svietostiji, pa da traže da se zakon vrši pred kojim mora svatko jednak biti, dapače niti g. »*babina*« »šćakar« nesnje biti pred zakonom, nešto boljega nego li je i poslednji istarski Hrvat.

Njemu nisu po volji niti naši vriedni »*Štrpadjani*« i to stoga, što ne tule u krunel- ski rog već su vazda vjerni i odani svomu caru. Delija taj nam se prikazuje kano u bajki vuk, koji, tulli i njerđi na dobra pa- stira, što mu taj nepuđca medju stado, da tuj po milo volji pasuje.

U koliko zadirkuje u naše poštene svećenike, odgovaram mu, da njim netreba nikoga krstiti koji je već kršten bio, a naj- manje pako vrutak Sv. Ivana. Učen kao što jest (?) a nepriprisan do skrajnosti (!) mo- rao bi znati, da je taj vrutak i njegovi po- jedini dleovli okršten čisto hrvatskim imeni. Dakako da ga mora pri srdcu za- zebesti kad mora on, čista krv talijanska izgovarat: »*Molin coragnoac*« (mlina koru- njak) gdje je jedna žila vode koja izvire upravo iz vrutka Sv. Ivana. On neće da znađe, da je njezvi »*koruđnjak*« odalte po- tekao, što se preko iste vode koraknuti može; njemu smrdl lma »*Bražac*« prem ga mora i on u svojem sladkom jeziku izgo- varati »*Breazac*« a što da rečem o čisto ta- lijanskom nazivu »*i molini sopra e sotto la Rocca*« (Rešion) koga moraju naši Kr- njeli sa istim g. doplanikom danomies iz- govarati, jer neimaju svojih talijanskih imenah niti za vodu, niti za brda, šume itd. prem da je ovo čisto talijanska zemlja, u koju su se uvukli juđer »šćavni« tu re- čena imena nametnuli. Zdravo mislećemu čovjeku biva oduđa jasno, da su stari Ta- lijani — koji su u ovih predielih po sudu g. doplanika i njegove svoje — od davne davine, hrvatski govorili, t. j. riekan, vrutkom, goram, šumam, brdinam itd. iti, hrvatska imena našenuli ili su ovdje prije Talijanah, Hrvat boravili, kao što borave i danas, pa gospoda Talijanji njihova, na- zive poprimili.

Mi pušćamo na volju g. »*babina*« do- planiku, da si izabere jedno ili drugo, nu kažemo mu na koncu, da kao što nisu mogli »*privladovati*« Krnjeli izbrisati hrvatskih nazivah navedenim predmetom, tako neće oni nam iz srca istrgnuti našu hrvatsku svijest, iz ustih naš hrvatski jezik pa makar se g. »*Pletra scandalosa*« postavio na glavu vrh gromađo Sv. Ivana.

Iz Sela Rovinjskoga, 18. novembra 1883.

Još nije možtu nikad nijednomu na um palo, da se sagradi cesta od Svetoga

Loveću Pasaetičkoga do Sela Rovinj- koga, koja je današnji dan od najveđe potrebe osobito našem siromahom kmetu- Tja od Buzošćine, Pertolanščine i drugudi što je preko Lima, ljudi pjesica hoće u Rovinj za svoje poslove i na sud. Preko- stranah od Lima put je takov, da nemanj- ka nego da se čovjek ubije po njem, a nitko se nije nikad pobrinuo, da se na- čini po južnoj strani. Da je osobito potre- bila ova cesta našem siromahom kmetu- nema dvojbe, jer on radi svoga siroma- štvra mora na noge u Rovinj, dok se go- spoda sa železnicom i drugim ugodnijim prilikami služe. Upravo sada je neobhodno potrebna ova cesta, budući sada ovdje za- ježnjački vlak zaustaje više puta na dan i to kod Stražarnice N. 8, gdje se mno- žina ljudstva svaki dan s prilko Lima ukr- eava na vlak za Rovinj i izkroava dol- zač iz Rovinja. Drugi no manji uzrok od prvoga jest, da je na 13 mjeseca Lipnja dan S. Antuna Opatu i tad je ovdje sa- jeno, zato dođe puno ljudi s blugom na prodaju. Nije potrebno dakle kazati od kolike su potrebe i korist ljudem dobi puti, pa ipak dobili jih kod nas nije tako lako kako se misli. To je stvar lakha kada nekoha gospoda imaju svoja possestva van iz grada, jer onda oni dolazu, da bi ova ili ona česta jako rabila, dukako samo zato da se oni na svoje possestvo u kočiji pejalji mogu i tad česta je zastajno u kratko gotova. U tu svrhu hlijše prene- šenu željeznjčka postaja iz Sela Rovinj- skoga u Sotiče, selce sasvim prasto i gusto daleko odavle za pol ure, a puta nima nikakova nego u Lim, koj služi ne- kojim gospodi da tamo svoju trgovinu bolje ljeraju. Za dobre pute malo se skrbi, malo za vođu i za drugu koristno stvar, za narodnu prosvjetu najmanje, pa na, ovaj način moramo ostati uvijek ondje gdje i jesmo što bi reć da naša gospoda i naj- vrude žele. Na čast im bilo i

POGLED PO SVIETU

U Trstu 30. novembra 1883.

Dlegacije obavilo se gladko svoj posao to dozvolilo zajedničkim mi- nistrom skoro sve, što su tražili. Malo prepirka bilo je kod proračuna za ratnu mornaricu, gdje se je u ugarskoj delegaciji koja oštrija čula o vrhovnoj upravi ista mornarice tobož kno da noma stanovitoga plana. Dali je ovo uzrokom ili što drugoga, fak- tum je, da je posljednjih danah pro- monjena uprava. Dosudnji načelnik pomorskoga odjela u ratnom ministar- nika dužnost nalže za siromaha po- tlačenog zakau da mu izvišje. Uvjeren sam podpuno, da se nebi pačali naši svećenici u svetovne stvari kad bi uvi- dili, da se njihovomu stadu godf pravica da je jednako pred Bogom i ljudmi ostalim narodom carstva, nu dok se to neshuće ovi hoće oni mo- rajnu raditi, da se to postigne pa bilo to po volji šarenjakom ili ne. Nek nam dadu što je naše, nek se vrši zakon jednako za sve pa će se uzpostaviti, sloga i ljubav medju obiet narodnosti u Istru; inače nastavi- ćemo boj a svećenici će nas prod- voditi dok god nedodjemo do svoga prava.

Vjek. U taj boj moraju po momj sudu i oni naši, koji su do sada mljoha- vi i malodušni bili; svi, svi mora- mo se zauzeti zubi i nokli, dok ne- zadobijemo ono što nam Bog i ljud- ski zakon daje, pa makar naši protiv- nici iz kože izkožili.

Dum. Tako valja moj Vjekoslave! Budemo li tako svi sudili onda lahak nam posao sa Krnjeli i Šarenjac.

Vjek. Brate dragi, stali smo i mi oči otva- rat pa vidimo jur malo dalje nosa a dat će Bog, da će do malo bojje biti.

Dum. Bog Ti blagoslovio usta i uslišao Tvoju pošteni želju!

nik istoga — po nazorih naše go- spode—proti oštalojvšem redu, proti drevnom običaju. On je posjao — tvrdo to Talijanli i njihova baba, posloje sjeme nesaloga i mržnje medju Talijani i Hrvati Istre jer je jedne drugim izravnao, on je kriv što Er- vat neće više da služi i robuje Ta- lijanu, stoga udril, ogovara, laži i klevete proti našem svećeniku tomu rušitelju mira reda i ljubavi.

Sad mi je Dumica puklo med oči jašto izlijevaju naši protivnici sav svoj jeđ i otrov na naše na- rodno svećenstvo, sad jih tekak ra- zumim, sad tekak vidjam, da njim mora biti teško pri srdcu da njim se juđerašnji šćavo izjednačuje, da ono stvorenje, koje nije do juđer znalo da živi, danas jur zahtjeva svoje pravice, iste pravice koje uživa gospodar Talijan. Bogue Dumicu vjeruj mi, da mora to šarenjake strašno peći pa se nečudim ni malo što tlo žestoko navaljuju na narodno nam svećenstvo.

Dum. Po malo Vjekoslave pomalo. Mogli su šarenjaci Istre sami učiniti ono što danas propovieda naše sve- ćenstvo, t. j. ravnopravnost i jedna- kost medju cijelim pučanstvom Istre pa mi nebi trebali, da nas tomu po- dučavaju svećenici, oni bi sudno vršili svoju dužnost u crkvi a nebi se pačali u naše svetovne stvari, nu vidić, da nam se nanaša odasvud kri- vica, zauzeli su se, kao što njim sveče-

stvu admiral barun Pihl umirovljen je iz zdravstvenih razloga, isto tako njegov zamjenik podadmiral Miloslav. Kao upravitelj pomorskoga odjela u Beču postavljen je podadmiral barun Sternack, za zamjenika kontraadmiral Eberan. U Sternacka polažu velike nade, da će proustrujiti, urediti i podignuti ratnu mornaricu.

Naše carevinske vijeće u Beču otvara se 4. tekućega mjeseca, da nastavi svoj rad. Ovaj put saborovat će u novoj, voličanstvenoj palači na jednom od najljepših mjesta u Beču. U Pragu slavili su dne 18. prošloga mjeseca neobičnu svečanost. Čoski narod otvorio je toga dneva svojo novo narodno kazalište sagrađeno u veselebnom stilu. Kod te sgrade sdručilo se je u Pragu mnogo slavenskih patriota iz svih stranah, da dostojno proslave taj velebnomeniti dan a ujedno da čestitaju Českomu narodu na svostranom napredku u svih granah duševnoga i političkoga života.

U ugarskom saboru u Budapešti razpravljala se je posljednjih danah zakonska osnova iduća na to, da se dozvoli građanska ženitba izmedju kršćanah i židovah. Ugarska vlada to se zauzela, da prodje tim zakonom. Uz velike protivčine dolnja je kuća ipak poprimila gornju zakonsku osnovu, sad se pita, dali će i gornja kuća istu osnovu odobriti. Gornja osnova najbolje karakteriše, kakvi odnošaji vladaju u Ugarskoj. Dogate se židovi postaju ostali siromašniji, zato da ne izgubimo svo, dozvolimo, da se mogu židovi sa kršćani ženiti. Ugarska želi bit u svom narednjaja od drugih državah, zato uvadjaju Magjari sve ono, što drugdje nemaju i što drugdje nesmatraju za sreću. Neka jim bude!

U Hrvatskoj još nije dignuto iznimno stanje. Sa kr. komesarom generalom Rambergom je dođuše otiela Hrvatska zadovoljna, al hrvatski narod želi ustavne odnošaje, želi, da bude sazvan hrvatski sabor. Polag zadnjih vijestih imao bi ipak postati banom barun Franjo Filipović poznat već u Hrvatskoj, što je bio on posljednji vojnički zapovjednik granice. Ministar-predsjednik Tisza dogovarao je s njim mnogo radi bansko časti, al je Filipović postavio njeko uvjeto, pod kojimi je voljan prouzeti tu čast. Nije bio Tisza posveima zadovoljan, jer je počao tražiti drugo kandidato na valjda bez uspjeha.

S drugo, pako strano javlja se kao već odlučeno, da će bit za bana imenovan gjurski veliki župan grof Khuen, koji da je veliki prijatelj Madjarah i Pitanje je, dali će isto tako moći biti i veliki prijatelj Hrvatah? Kažu, da govori posvema dobro hrvatski te da je i nauke juridičko svršio u Zagrabu. Bilo kako mu drago, za nekoliko danah biti će rešeno to pitanje.

U Srbiji je ustanak ili buna uništena, al zato je ograničena sloboda štampa. Odonud neđu se od drugih do službenih glasovah.

U Italiji drže narodni zastupnici svakojake sistanke. Premda u toj zemlji neživi nego jedan narod, ipak nije moguće stvoriti jedna jake parlamentarne stranke, na koju bi se dotična vlada oslanjati mogla. Danas je vlada sastavljena iz tako zvano ljevica t. j. iz većine narodnoga sabora. Ova stranka sastoji iz svakojakih elemenatah, liberalacah, republikanacah i bezvrjercach. Svaka ova grupa htjela bi biti zastupana u ministarskom kabinetu, pa buduć nije u ministarstvu toliko stolicah, to jedan nije proti drugomu, jedan napada na drugoga, samo da ga sruši pa da

dođe on na Kormilo. Sad su se sdručili Caroli, Crispi, Zanardelli i drugi, da slupe u opoziciju proti ministarstvu, u kojem su sami sjedili; a naručito proti predsjedniku istoga Depretisu. Poručili smo bili našim čitateljem, da je ovoga ljeta došao mladi španjolski kralj Alfonso XII. u Njemačku, da pohodi njemačko-pruski dvor. Na svomu povratku kroz Pariz u Francuskoj bio je izfukčan od pariškoga pučanstva; osobito stoga, što je primio vlastništvo njeko pruske ulanske regimente, što je sada u posadi u Strasburgu. Radi uvrede nanešene španjolskomu kralju našao se uvredjenim i pruski carski dvor, što je jasno označio njemački car u pismu malo zatim upravljenom na španjolskoga kralja.

Njemački car nije ostao samo kod toga; nego je ovih danah poslao svojega sina kneza Fridriha Vilma u Španjolsku, da odvrati posjet kralju Alfonso.

Njemački knez nije se dotaknuo Francuzke nego se je u Geni ukročio na njemački brod, da ga odvede u Španiju. Tamo je, kako se čuje, liepo dočekan i sprimljen te će se ovih danah vratiti. Francuzka ima težkoga posla sa Tonkinom u Aziji. Kinozko cesarstvo tvrdi, da je uvijek smatralo zemlje Tonkim i Anam za svojo zemlje, tako da se tamo nesmije ništa promjeniti bez privole kinozkoga cesara. Francuzka se opire na njeko svojo ugovore i na vojsku, što se u onih krajovih nalazi te je u dogovoru sa Kinom, da popusti. Ova reči bi, da neče, od svojega stanovišta popustiti, što bi moglo dostatnim uzrokom biti, da se u onih krajovih Francuzka sa Kinom zarati. Budućim putom znati ćemo što izvestnijoga kazati.

Još nam je spomenuti, da je u dolnjem Egiptu ili Sudanu banomtom potučena egipatska vojska predvođena englozkin generalom. Ustao je njeki novi arapski prorok Mahdi te prediče svotu vojsku. U Kairu su sada u velikoj neprilici, što da čine, jer imaju u tom južnom predjelu malo vojske. Posljedica bit će, da će morat Englezi pomoći, koji se još naprestano u Egiptu nalaze.

Franina i Jurina.

Fr. Čul sen Jure, da niklu namjenu što-rlju pravjaš z Vrbnika?
 Ju. Dačaj! Spominješ se kad sam ono Vrbniku bit? Bila je nedilja, pa ti stojim na placu, ka je bila plan žiti. Na to ti se dvigne na jedan zlič pandur i počme ovako priđati: Prišel je urdin od komijera esposta, da je zabranjena kaca na kotorni drebice pod multu od 5-100 florina.
 Fr. Ca tako govoro Vrbniku?
 Ju. Ah dala svi mu se va nos smiju. Pak čuj još čje, je rekel: Tuže se pošidentil, da nikil, ter nikoe, dalaja malara od vinuki. Zato se je dulo urdin pudaron i nikim drugim. Šottomañ da piže, a ako koga čapaju, neka se ne tuži nikomu.
 Fr. Da ča tamo ni pravice, ni suda? Ju. Valjda ne.
 Fr. Odkuda, odkuda ti Franino?
 Fr. Iz Kanfanara.
 Ju. Ca si tamo klatil da ti građanstvo daču?
 Fr. Ja nisam talijan, ipak se bojim da mi ga nebi dali.
 Ju. Ja dim da č, ad odkad je tamo neki krnel te se lako dohije, samo da se širi...
 Fr. Ja sam čul da je on gometra i da va osterije, staklom glave miri, i da je svojom trigonometrijom i Podestu začara.
 Ju. Dakle to mora biti jako fina glava i neka nova geometrija.
 Fr. Upravo nije nova, nego su ju dobili još njlgovi didi iz Kanrije.

Razgovor med Blažom i Matičinom pod Tinjanskom Ladonjom.

Blaž. Čuješ Mata znaš li ti zač nisu tega rajnega Podesata učinil, kad je već prošio skoro dva mjeseca, da su raprezentancu izbrali. Ja den da neki vranil mora bit ve!
 Mata. Najbrže da im je lesica put pretekla ac smo mi rekurs učinil pak čekamo dokle pride, a horme i oni moraju čekat kakovigod su.
 Blaž. Samo ako ste imeli dosti uzrok za rekurit.
 Mata. A tužan ja, za nisi vidi one dane kako su paštroćali!
 Blaž. Čul sam po selih vani govorit, da su plavo kolo izabrali; svaken šil, samo a Hrvatom ne.
 Mata. Ma ni tako naš šjor Mikuleto.
 Blaž. A ne! Bog ga živi on je rekal ovako je neznat hrvatski; ja sam ga talijan, ali ja ću stat s poštenim ljudj, peroh čogoso, da je vaš partil partito; onokito, neka bude i Hrvat samo da je pošten.
 Mata. Pravo ima, on zna ki bi mogal a komunjiskim dobro gospodarit, pak zato je onim drugem pleča obrul.
 Blaž. A oni od jada su u babu Istriju pisnil, kako su učinil *spjaništimo sifio dum oho dombo* i da je *svu Signora da Orsera domoitalo in Antignana* svojo mnogobrojne dužulko sili, da za našu stranku halotaju.
 Mata. A vranila je on sili, kad je oni dan vino točil i da je to istina, bi bil mora i tvoj i njegov sujed za nas halotat, a kamoli onisti s otem peritom.
 Blaž. Ma mu nisu svi ovi dužni?
 Mata. A Bogmo su, tako Bože tebi ali meni.
 Blaž. Vidil ja sam mlaili da su mu samo kmeti dužni; pak sada su i tinjanski krnjeli.
 Mata. Ma ču su dakle šil stavljat eno va Istriju kad ni istina! Znaš, Blaže, još ča?
 Blaž. Oni dan kad ste vi rekurs prežen-tali, sam čul od nekoga staroga Migala da mu je jako žal, ad da bi škoda to kolo razbit i jedan večer sam čul kako su se pravdali za stolom pol Zvanuta, lega će za podesata učinit, ad bi jh htelo bit pet. Ala biš se bil smijlat da si vidil, kako su si namigivali.
 Mata. Joh Blinžu moj, ja znam kako da sam ih videl, ter smo domači. Nu ja bilh te još pitat, zač već niš nepolaze u njihov blaženi gabiñeto.
 Blaž. A za čes, dragi moj Mata bukajaj je drag, ulike ovdje nerastu, beži je malo, gospodni Vrsaran začme više posudit jer su se šnjim zamrazili; kmet im malo već veruje i tako je uvek veče zlo.

Različite viesti.

Crkvene viesti. Presv. biskup Dr. Ivan Glavinca podao se je dne 22. prošloga mjeseca sa svojim tajnikom g. Petrom Plego u Rim, gdje će se zadržati nekoliko tjednahu. Dekanat Trst razdijeljen je u dva dekanata. Prvi obaže sve gradsko župe, zatim sv. Ivan, Rožan, Borkolu i Skedanj (Servola) a dekanom je imenovann pred. g. Dr. Ivan Sust. Drugi dekanat obaže župe Opdinu, Kontovelj, Prosek, sv. Križ, Bazovicu, Kutinaru i Kupelanju u Liplju a dekanom postavljen g. Fran Čušlar, župnik u Općini.
 Razpisan je konkurs za stolnoga dekana do 31. decembra 1883. g. Bartol Križaj imenovan je administratorom u Pomjanu, g. Fran Comisso administratorom u Crnomvuku. Gosp. Petar Lobaz obiskrbiljival čje podružnicu B. D. M. na Krasu. G. Stjepan Desvrdai premešćen je za duhovnoga pomoćnika u Umog. G. Martin Franc postao administratorom u Ivancu. G. Jakob Lešan u Rudičah. G. Luka Možina ide za kapelana u Gradinje.
Sudbena imenovanja. Njegovo Veličanstvo cesar i kralj imenovalo je dosadnjega predsjednika trgovčkoga i podpredsjednika zemaljskoga suda u Trstu g. Adolfa Matičija a predsjednikom istoga zemaljskoga suda. Mi smo kod oduzka prijateljega predsjednika g. Defakta izrazil želju, da nadje vrednoga nasljednika. U tom se nišo prevratil. Novi je predsjednik naš, kojim mora biti svitko zadovoljan. Čestitamo.
 Dosadnji sudbeni pristav u Krku g. Lazi Varmarčan imenovan je kotarskim sudcem u Ločinju.

Gosp. Namjesnik barun Prešta pohodio je prošlog tjedna grad Pazin i Motovun te pogledav u javne urede crkve i škole, vratilo se sliedećeg dana opet u Trst.

Spominjemo, da je u Motovunu župnikom kanonik Franco, kandidat talijanske stranke u Istri za biskupsku stolicu u Poreču, pa da se ovaj izlet gospodina namjesnika sa predstojećim imenovanjem poročkoga biskupa u savez donasa. — Vidit ćemo doskora koliko je istine u stvari.

Gosp. Dr. Dinko Vitezić zadržao se je prošloga tjedna nekoliko danah u Trstu, gdje se je sa svojimi prijateljima porazgovorio o naših stvarih, pa je odovud odputovao u Beč, gdje se otvara carevinske veće dne 4. decembra.

Slavjanska čitaonica u Trstu. priredjuje u salonu s Monte Verde dne 6. decembra t. g. na korist pomorske dobrotvorne zaklade (*Pio fondo di marina*) koncert sa sliedećim programom: 1. Horny: Slavnostna poputlica. Orkestar. 2. Rossini: Overture iz opere «Villm Tell» Orkestar. 3. «Plave oči. Šhor. 4. Vauptočil: Reminiscenije iz opere «Ruy Blasa, igra na oltiri g. A. Vauptočil. 5. Petrovili: Ljudjak, deklaracija. 6. Sebanti: Slavjanski potpourri Orkestar. 7. pl. Zajc: Hrvaticam, šbor uz solo g. Malj. 8. «Ljubovni san, duo za divo citre g. A. Vauptočil i A. pl. Kallay. 9. Meyerbeer: Fantazija iz opere «Robert Divo» Orkestar. 10. pl. Zajc: Zrljnsko Frankopanska uz pratnju orkestar Šhor. Pevovojnja g. S. Bartelj. Početak u 8^h, sati. Orkestar sačinjava vojniška glasha pjesačke regimente cara Alexandra III. br. 61.

Koparska kazniona. Primitil smo u *hrvatskom jeziku* sliedeći dopis, koga dostovce tiskamo: Br. 9226.

Štovani Gospodine Uredniče!

Po doplatu «Iz kopnrskog kotara», tiskanom u «Nišoj Slogi» br. 22. o l. 16. t. m. moglo bi se mlaili, da vladu nezadovoljva podpunoma, što se više jezika, potrebam koparskih tamničarah slavjanskoga (hrvatskoga i slovenskoga) narodu.

Takovo opislivanje ne odgovara stanju koparske kazniona. U istoj kaznioni nalazi ih se sada medju 724 tamničarah 456, koji slavjanskoj narodnosti pripadaju. Činovnik, svedenil, ličnici i učitelj obče sa slavjanskimi tamničari u njihovom jeziku. Za ove tamničare određena su dva svedenika, (jedan za rimo-katolike, drugi za pravoslavne), i učitelj, koji podučava posebni odjel škole u hrvatskom jeziku; od 85 stražaroh i nadstražaroh samo 49 njih nije slavjanske narodnosti, nu takodjer ovi razumiju i govora toliko slavjanski, da mogu, koliko potrebno, obćiti sa tamničari.

Neoslanjajući se na zakon dajem Vam. Gospodine Uredniče, na razpolaganje-ove crpice, osvodećih, da čete ih Vi, istine radi, uporahiti na onaj način, koga budete za najprilicadnjega smatrali. U ostalom drago će mi biti, ako budete se sa mi hteli uvjeriti o stanju slavjanskih tamničarah u Kopru, i u tu svrhu prilažem Vam dotičnu ulaznicu.

S osoblhim poštitanjem. U Trstu, 26. novembra 1883. Dr. Ferd. Schrott, c. k. državni nadovjotnik

Ipak je korisitno ono što smo u posljednjem našem broju u dopisu «iz Sovinjake» donieli. U zadnjem broju «Istria» čitamo pod naslovom *vrjednno da se naslieduje* viesti, da je gosp. Ivan Krstitelj Delfabro obiskrio odjelom jednog siromasnog učenika buzatske pučke škole. Mi samo naznamo, jeli onaj Istrijin Ivan Krstitelj Delfabro onaj isti Delfabro o kojem onaj naš dopis; ali ako jest, sa radošću javljamo da je onaj naš dopis ipak korisitno.

Rovinjski proces. Med različitim vijestim pod naslovom: «Ia cada die nostris processu» tuži se poročka «Istria» da su nekoje «slavenske» novine (čitaj: «Naša Sloga» i «Sloboda») doniele izvijesti o razpravli nedavno proti njoj obdržavanoj pred rovinskim porotom, i veli da su te novine stvar na svoj način izkrivile, prevarile i predstavile kano da bi osuda, proti njoj izrečena, kriva bila, a to sve u namjeri, da i ministar pravosudja uvidi kako se Slaveni u Istri i na sudu gnješe i tuče. Za cijelu stvar, ona je viest po našem mnenju vrlo karakterističnoga, pače još karakterističnija nego li Istrijino mučjenje o njoj, uzpjkos danu obećanju da će o stvari obširno govoriti.

Ta žništvo se «Istria» srdi na nas kad nismo nego ono učinil što je ona bila učiniti obćal; kod nismo nego donieli vjeran prevod zapisnika nastavljen u onaj razpravli? Ako joj se vidi da smo mi rekli, što se na razpravli govorilo nji, ili drug. Bje nego se govorilo, neka to ona izvoli popopravit, pa mi smo pripravil priznati naše pogreške, ali dok oni samo tvrđi da mi stvar izkrivljajemo, a to nam nedokazuje, dotle, neka nam poštovana «Istria» oprosti, što ju samo preširnim podsmjehom čitamo.

Mi bo o pravednosti naših sudovah nismo nikada ul za časak povoljili, ali da se može dogoditi da n. pr. porotnici, osoholo kad im se na braniteljske klupe u raspravi, ne pravednost, nego patriotizam u pamet dozivlje, laglje mogu stvar drugdje shvatiti negoli pravnik sudac, koji pred sobom nevidi nego zločin krivca i zakon, to de nam »Istara« dopustiti, košto bi nam morala dopustiti, da u takvom slučju celu stvar pred svet iznesemo onakvu kakva jest, tim više što se u naredi o pravdi li krivci, ved samo o raznom shvaćanju stvari!

Mi bi dakle žalili lakredu da se zato »Istara« na nas nacerd jer bi si jadom mogla pokvariti veselje nad izvojevanom »patriotičnom« pobjedom.

Nameti li adicijonalni za provinciju. U službenom listu od 14. pr. mj. štamo, da su uslođ previšnje odluke od 20. oktobra odobreni preližoi istarskoga zborna glede adicijonalah, koji će se buduće godine plaćati za zemaljske potrebe. Za predlogu služe državni izravni porezi sa vanrednim prilozom.

Plađat će se adicijonale:

12% za zemljišno-ruztaretalni fond (esoner). Za provincijalni fond:

a) 25% na izravna državne poraze;

b) 100% na potrošarinu (daci) od vina i mesa;

c) for. 1.70 za svaki na malo prodan hektolitar piva;

d) luksu od for. 10.03 za svaki na malo prodan hektolitar žestoka pića (apiritin) spomenute u zakonu od 18. maja 1875 G. Z. br. 84 Art. lit. C. II. točka 1. i f. 0.38 za svaki hektolitar pića naznačena u gornjem zakonu točka 2.

To je sve što plađamo za provinciju, a cela uprava nalazi se ipak u samo talijanskim rukoh. Pak će još tko reći, zašto nismo u Istri zadovoljni!

Imenovanja u mornarici. Pomor-kiml kapetan duge plovlitke imenovan su sljedeći pomorski častnici: Bolmarčić Gaspar Gjurjevič iz Crana, Gjurjevič August Nikolai iz Proveza, Hubert Robert Dragutinovič iz Rieke i o. kr. zastavnik g. Zelany Ivan Vjekoslavovič iz Trsta.

Pomorskim častnici imenovan su nadalje sljedeći pomorci: Hreljić Mihovil Đinko Mihovilovič iz Maloga Lošinja i Šturalčić Marko Antun Antunovič iz Maloga Lošinja.

Hrv. ak. društvo »Zvonik« u Božu izabralo si je u redovitoj glavnoj skupštini dne 20 listopada sljedeći upravni odbor:

Predsjednik: Velimir Dožolić stud. med.

Tajnici: Dobroslav Brlić, stud. med., Anto Benišić stud. jur.

Blagajnik: Angjelko Brunšmid, stud. med.

Članovi: Miroslav Svojanog stud. jur., Nikola Gjurjevič, stud. jur., Zamjenici: Žitoja Kern, stud. agron., Josip Floršid, stud. phil.

Hrvatska Vila. Uprava hrvatske Vile javlja svojim štatalojm, da do od sada izlaziti svaka subota. Cijena tomu krasnomu časopisu iznasa for. 10 na god. Uredništvo »Vile« pruzuje je nađ zemljak i vratni romanopisac g. Juno Stokolić. Željno novomu podhvatu najbolji uspjehi, prijatelju uredniku junakdo zdravlje a načelniku, hodati, da nam »Vila« vijom bude, da se drži obovanja.

Bič. list za šalu i satiru počeo je od 1. o. m. izlaziti u Zagrebu. Vlastnik i urednik »Biča« g. Gavro Grünhut obeda je u prvom broju istog lista: »sve izrode otačbina, politike bez poštenja, birokrate bez znanja, meštare bez smiljenja, lihvar, špiuno itd. bičavati.

Cijna je listu do konca godine 1 for. Pređplata se šalje knjižari G. Grünhuta Zagreb. Jelačićev trg. br. 4.

Hrvatska Lira. svenđilistično pjevačko društvo pozivlje u »Zabavnu večer« što ju upriličuje uz sudjelovanje družbenoga tamburaškoga zbora u petak 7. prosinca 1833. u prostorijah građanske streljana. Uznatice: za obitelj 3 for.; za pojedina 80 novč. Čist prihod namijenjen je fondu družbenoga tamburaškoga zbora.

Program. 1. Iv. pl. Zajec: »Ustaj rođe«, zbor. 2. »Poputni« hrv. krajnjaka od g. 1843. tamburaški zbor. 3. F. S. Vilhar: »Plovi ladjo«, zbor. 4. G. Eisenhut: »Zelim biti tvoja, osmjeropjev. 5. »Povračanac, pjes iz Slavonije, tamburaški zbor. 6. F. S. Vilhar: »Pobratimnja«, zbor.

Izbojnici Malatha. Berecz, Pitely i Spangalosudjeni su na vj-šala; prvi će biti obočen Spanga s umorstva i krađe, drugi Pitely krivac isto tako umorstva i krađe, treći napokon Berecz najglavniji krivac nagovaranja i poticanja na zločin. Ovaj zadnji pomilovan je na dvadesetgodišnju tamnicu.

Oporuka grofa Chamborda. Parizki listovi predođu o oporuci grofa Chamborda sljedeće autentične vijesti. Oporuka počinje sa riječmi: »Umirem kao dobar kršćanin i pravovjeran katolik, te kao takav ne gojim mržnje proti nikomu, bilo tko mu drago. Ja opraštam svima, koji su me u životu uvriedili, u molim, da mi oprostie i oni, koje sam u životu uvriedio, ti mi kakovu nepravdu nanio. Bogu svemoćućomu preporučam spas moje duše. Ustanovljujem, da moja ljubljena žena ima do smrti neograničeno uživati čitavi moj imetak, osim zapisa, koje dote spominjem. Po smrti moje supruge ima čitavi moj imetak prići na oba moja ne-

ćaka, vojvode od Parme i grofa Bardija, i to tako, da prvomu pripadnu dvije trećine a potonjemu jedna trećina moje ostavine. — Sljedeći zatim sedam zapisa; obje grofove nedakinja, velika vojvodkinja Alicca od Toskane i vojvodkinja Margarita Madridska dobivaju svaka 500.000 franakah; nadalje: savod za propaganadu katoličke vjera u Lyonu 500.000 franakah; 400.000 franakah stavio je grof na razpolaganje papinskoj stolici, odraživši, da se ta glavina ima koristno uložiti, njezin pak kamati imaju pripasti papl kao Petrov novčić. Siromahom u Parizu ostavio je grof 400.000 franakah, a Siromahom u Frosdonu 20.000 franakah. Španjolski prinovci don Carlos i don Alfonso nisu u oporuci ni spomenuti, a nema u njoj ni riječi o politici.

Carica Charlotte Belgijski listovi uvjeravaju da se za zdravstvo stanje nesretno carice Charlotte, udove pokojnoga Maksimilijana, od nekoliko mjeseci znatno popravrilo. Carica je sada 48 godine, ali izgleda mnogo starija. Bujna njena kosu posjedila je. Njeno lice odaje silne duševne boli. Omršavila je jako, a čelo joj je skoro nabrano. Jedine oči sačuvala su prijašnju svoju živahnost i milinu. Belgijski kralj i kraljica posjeduju ju česo u gradu Bouchouffe, gdje carica stanuje.

Školske študione u Francozkoj. Statistički odjel francozkega ministra nastave zanima se također sa školskim študionami. Po najnovijih laka-zih rastu od godine na godinu uložci. Taj izkaz obuhvađa vrijeme od pet godinah i sadržaje sljedeća podatka:

God.	Broj škol. študionah	Uložnice u frankih	Uložci u frankih
1877.	8.038	174.040	2.081.863
1878.	10.480	224.200	3.032.631
1881.	14.373	302.841	6.408.774
1882.	16.404	340.310	7.984.044
1883.	19.433	395.809	9.064.583

Ne ima još potpunih deset godinah, što su u Francozkoj uvedene škole študione, a već se pokazuje toll velik uspjeh. Popročna svota uložakah mionja se izmedju 10 do 15 centimah na svaki tjednu i na svakoga učenika.

Oglasi u Americi. Oglasi lista New-York Herald donose tomu dnevniku danomice do 40.000 franakah.

Brodovi staklom injeziteh-krom (ramom) oboženi. Talljanski parobrod »Buffalo« imade tu osobitost, da je obožen ne kano svi ostali brodovi bakrenimi (od rama) pločmah, već debelimi staklenimi škriljavim. Poslije tri mjeseca plovlitba, pregledaše taj parobrod ljudi, koji su u stvar razumijeli i opazili, da sa ga mahovina nije nivila već mu je celo dno novca čisto bilo. Do malo da dakle staklo iztisluti porabu bakra na brodovih.

Listni oa.

Moleđ s jedne strane naše doplenika, da se strpe, ako jim se odmah sve notiska, u-moļavamo jih, da izvole napisati svoje dopise na oclom nego na polarka, da se uzmogne na stvari štogod izpraviti ili popuniti, ako uztruba.

Objava.

Ponizno podpisani časti se uljudno objaviti al. p. n. obćinstvu i c. k. posadi u Trstu, da je otvorio opet dne 24. novembra već odavna poznatu, sada posve obnovljenu gostionu:

„Buon Pastore“

sa vinotočjem (Osteria e Bottiglioria) i to na vlastiti račun. *Sobe po 80 novč.* i više.

Oglas.

Javljamo našim štatalojem i ostalomu štovanomu obćinstvu, da smo pomoću »Matice Hrvatske« dali preštampati iz »Naše Sloge« u posebnu knjigu, koja u maloj osmini iznosi preko 380 stranah,

Istarske hrvatske narodne pjesme.

Knjiga se može dobiti kod Odpravnitva ovog lista po for. 1. Čist dobitak je namijenjen *Našoj Slogi i Bratovćini hrvatskih ljudi u Istri*, zato se nadamo, da ćemo razprodati u najkraće vrijeme.

Odpravnitvo »Naše Sloge«.

Istodobno obznanuje podpisani, da imade na skladištu najboljeg stolnog i za butilje vina iz *vinarskoga istarskoga društva u Poreču*, kao takodjer ovdašnjeg, na daleko poznato tvrdke *Emilio Bouillon*, sva ta vina prodaje po najnižih cienah.

S počitanjem

G. Hochwind.

Skladište svakovrstnih čavlah i čavlah za živinu, poslate podkove i druge ručne železine,

Petar Podgornik,

u Sežani

preporuča se svim trgovcem u gradovih i na selu za mnogobrojnu naručbu te obećuje, da će poslužiti robu prve vrsti po najnižoj cieni. Na zahtjev pošilje cijenik.

3-1

Bez ove obranbene znamenke zakonom štćeno, imade se taj liak po dr. Malldu smatrati kano padalen

Cviet proti trzanju.

po dr. Malldu,

je odlično najbolji liak proti kostobolji i reumatizmu, trzanju po udih, bolceti u križu i živcih, otokih, utvrd-nulim udom itd.; ako se rabi i kratko vrijeme »pre-stano povrema trzanje, što dokazuje množina zahval-nicah.« Traži se samo »ceest-lijek« protiv trzanju po dr. Malldu us prilozno smatnje »f. iaktienca 50 novč.

Zahvala.

Gospodinu J. pl. Trnkoczyju, lekaru u Ljubljani.

Moja je majka od kostobolje na nogi silno trpila i razno domade liekove bezuspješno rabila. Pošto se je pako bolest što dalje sve većma pogoršavala a ona nije kroz više danah više na nogu stati mogla, otiem sa na Vaš dr. Malldov kostoboljni liak za 50 novč, te si ga odmah naručim. I u letinu imao je čudovit uspjeh da se je majka nakon što ga je kratko vrijeme upotrebovala posve teških bolih oslobodila, Puniim osvjedočenjem pisam dr. Malldov kostoboljni cviet kano izvatan liak te ga svakomu boleatniku u silnoj bolesti preporučam, Vašoj blagorodnosti izričom pako najradnja hvala; svim štovanjem.

Erane Jug, pojednik u Smarj kod Colja.

Planinski bilinski sirop kranški. Izvatan proti kašlju, hripavici, vrtabolji, prazni i pludnoj bolceti i staklenca od novč. Koristniji nego li svi u trgovini se nalazeći siropi.

Krv čisteđe kruglijoc o. kr. priv. nabl smjelo unijetnom gospodarstvu imanj-kati; ono su već tisuć puta pomoglo kad je bovjak zatvoren, kod glavobolje, kad su utvrdavila uđa, pokvaran želuđac, kod jetrnih i bubrežnih bolceti; u škatulah po 21 novč., jedan zamotak sa 6 škatulah i for. 5 novč., Razašlje se samo jedan zamotak

Gori navedene specijalitate, koje su mnogoljetnim iskustvom kano sasbitne uspješne pripoznate, imade uvleć čiste u zalogi i raspodijla odmah poštarakim pouzdanjem.

Lekarna Jul. pl. Trnkoczy-ja „pri samorogu“ u Ljubljani. Mestni trg. br. 4.

Prosta i fina roba!

PETAR SKAREL

krojač u Sv. Matja kod Kastva preporuča P. n. obćinstvu u okolici svojju prodaju muške robe na meter i ušivenu.

Odjeća iz crnog tu-škina 23 for. — nvt-
Odjeća iz štofe 13-23 „ „
Hlaće iz modroga 1 = 50 „ „
Ostara toga ima robe svake vrsti. Ako odjeća nestoji dobro, prima ju natrag bez prigovora.

Prosta i fina roba!

Ték Novacah polag Borse u Trstu

od 30. Novembra 1883.

Dne	Car. duk. (centin)	Napol.	Lira sterl.	Austr. rent u papiru	Austr. rent u srebru	Austr. rent u žlatu
17	5.61	—	—	78.70	—	—
18	5.02	9.51 1/2	—	78.75	—	—
19	5.63	9.51 1/2	11.93	78.75	—	—
20	5.62 1/2	9.51	—	78.75	—	—
21	—	—	—	—	—	—
22	5.62	9.51	—	78.75	—	—
23	5.61 1/2	9.51	—	78.80	—	—
24	5.61	9.50 1/2	—	78.70	—	—
25	5.62	9.51	11.93	78.70	—	—
26	5.02	9.51	11.94	78.70	—	—
27	—	—	—	—	—	—
28	5.70	9.51	—	78.15	78.80	90.05
29	5.70	9.58	—	79. —	79.35	90.50
30	—	—	—	—	—	—

Pregled trćanskoga tržišća

dne 30. Novembra 1883.

	OD for. u 100	DO for. u 100
Vosak prim. i ugaraki za 100 k.	—	—
Kafa Portoriko	90	115
S. Domingo	68	77
Rio polag vrsti	40	40
Cukar austrijski	32	33
— — — — —	28	30
Ovjetje trave luhače (Gri-santomo)	30	—
Tamjan aploh	24	—
Naranč. skrinićka	3	7
Karubo puljezko	0	0
— — — — —	4	50
Smokve Kalamata	14	16
— — — — —	10	50
Litruni, skrinićka	100	112
Bademki listi mendule za 100 k.	100	—
— — — — —	—	96
— — — — —	38	57
Lešnjaci	20	50
Šiljvo bosansko i hrvatsko	13	14
— — — — —	9	10
Pšonica ruska	10	—
— — — — —	7	—
Kukuruz (turkinja) ruski	7	7
— — — — —	7	25
Raž	7	7
Jačam	7	7
Zob ugarska	7	7
— — — — —	—	—
Pasulj (rašol), polag vrsti robe	8	18
Bob	12	13
Grnšak (biž)	18	28
— — — — —	17	50
Leća	17	25
Oriz taljanski	12	15
— — — — —	110	50
Vuna bosanska	120	120
— — — — —	112	120
— — — — —	60	70
Djake koraško jolovice	44	48
— — — — —	10	11
— — — — —	10	14
— — — — —	16	18
Ulje italj. nižije vrsti za 100 k.	40	72
— — — — —	60	90
— — — — —	43	44
— — — — —	39	43
— — — — —	18	19
Kameno ulje u barilah	150	175
— — — — —	47	55
Kože strofene naške	60	100
— — — — —	70	100
— — — — —	50	60
— — — — —	60	70
— — — — —	34	48
— — — — —	24	32
Bakalar	19	25
Sardelo i baril	23	50
Vitriol modri	28	27
Maslo	80	100
Loj dalmatinski i naški	47	48
— — — — —	77	50
— — — — —	22	—
— — — — —	72	—
— — — — —	22	24
— — — — —	3	—
— — — — —	3	50
— — — — —	11	23
— — — — —	4	90
— — — — —	4	70
— — — — —	13	13
— — — — —	40	80
— — — — —	28	32
— — — — —	11	34
— — — — —	11	50
— — — — —	3	18
— — — — —	3	18
— — — — —	14	16